

Lontoossa kuukautta aikaisemmin

SANOTAAN, ETTÄ ENSIRAKKAUDEN kaltaista rakkautta voi kokea vain kerran elämässään. Ehkä se johtuu siitä, että sydän muuttuu muotoaan eikä ole enää samanlainen. Ehkä se johtuu siitä, että uudet ja oudot tunteet ovat kaikkein sykhdyttävempiä. Tai ehkä sielu vain viisastuu. Se oppii, ettei kaikkia riskejä kannata ottaa. Se oppii tuntemaan tuskaa ja sitä mukaa suojelemaan itseään.

Se on lohdullinen ajatus, kun pujottelen väkijoukon läpi metroasemalla – ruuhka-aikaan tunneli on täynnä työmatkalaisia puhelimineen, turisteja kartta kädessään lippuautomaattien tukkeena, pariskuntia suutelemassa liukuportaissa – lohdullinen ajatus siitä, että mitä tahansa tapahtuukin ja mihin sitten päädynkin, en koskaan tule kokemaan samaa mitä olen tähän saakka kokenut. Kuljemme laumana pohjoiselta linjalta ylös raittiiseen ilmaan, ja kaupungin pauhu kohtaa meidät tuhansina ohi kiitävinä valoina ja väreinä. Ohitan tyttöjoukon, joka on menossa viettämään iltaa; he ovat kai minun ikäisiäni, pian kolmekymppisiä, mutta välillämme on ammottava railo. Katson heitä kuin ikkunan läpi ja muistelen miltä tuntui olla heidän kaltaisensa, kevytmielinen, huoleton, naiivi – miltä tuntui seistä maailman kynnyksellä, kun takana ei ole yhtään virhettä, ainakaan niin peruuttamatonta kuin minulla.

Kasvottomuus on yksi asia, josta pidän Lontoossa. Täällä on niin paljon ihmisiä ja niin monta elämää, ja ironista kyllä, olemme kaikki täällä siksi että meidät huomattaisiin, että meistä tulisi jotain. Ja keskellä kaikkea hälinää minusta tuli näkyvätön. Tulen kaipaamaan tätä sitten kun asiat tulevat julki. Muistelen tätä kuin kallisarvoista aarretta, jota ei koskaan saa takaisin jos sen kerran menettää.

Hyppään bussiin ja katselen ikkunasta nopeasti tummuvia katuja. Käytävän toisella puolella silmälasipäinen mies lukee *Metro*-lehteä, jonka etusivun täyttää valtava otsikko: MURHAAJA KIIKISSÄ: POLIISI PIDÄTTI TAKAKONTTITAPPAJAN. Minua puistattaa. Saanko pian oman otsikkoni? Mitä minusta silloin sanotaan? Minun nimeni, vanha tuttu Lucy Whittaker, jonka näen mielessäni pyöreällä mukavalla käsialalla kirjoitettuna kotitehtävien ylälaidassa, kiitoskirjeissä, kavereiden synttärikorteissa, ja myöhemmin printattuna työhakemusten otsikkoissa, muuttuukin kerrasta hirveäksi ja uhkaavaksi, nimeksi joka herättää kauhistusta. Joskus aikaa sitten tuntemani ihmiset tulevat sanomaan: ”Ei kai tämä ole se sama Lucy Whittaker? Mutta hän oli ihan liian hiljainen, ihan liian ujo, ei hänelle tulisi mieleenkään tehdä mitään tällaista...”

Mutta kai minä sitten tein. Jotain tällaista.

Saavumme minun pysäkilleni. Astun ulos iltaan ja kiedon takkia tiukemmin ympärilleni suojaksi tuulelta. Painan pääni, puristan muovista laatikkoa kainalossa.

Puhelin piippaa. Pienen typerän hetken kuvittelen, että sain häneltä viestin, ja halveksin itseäni siitä, miten nopeasti tärisevä käteni livahtaa taskuun ja miten pahasti petyn kun se ei olekaan hän. Se on Bill, kämppikseni. Nimestä huolimatta Bill on tyttö, Belinda, mutta hän ei ole koskaan pitänyt oikeasta nimestään.

Milloin tulet kotiin? Täällä on viiniä J Xxx

Olen jo melkein perillä, joten voin yhtä hyvin jättää vastaamatta. Askeleeni hidastuvat. Katseeni osuu niihin toisiin viesteihin, kuten aina, läpi yön jatkuneisiin keskusteluihin, vihjailvaan, jännittävään sanailuun. Miten sydämeni lepattikaan, kun puhelin syytyi kahdelta aamulla merkiksi viestin saapumisesta. Minun pitäisi poistaa nämä, mutta en voi. Tuntuu että niiden mukana menisi viimeinenkin merkki siitä, että mitään ylipäätään tapahtui. Että ennen tätä kaikkea pahaa oli myös paljon hyvää. Oikeasti. Silloin ennen. Se oli hyvää. Ja tapahtumille on syynsä...

Älä ole idiootti. Mitään syytä ei ole. Mikään ei oikeuta sinun tekojasi.

Eikä hän tietenkään ota yhteyttä. Enää koskaan. Se on ohi.

Käännyn omalle kadulleni. Avaan etuoven ja huomaan ettei Bill ole vielääkään lajitellut postia, joten nostan lattialle sinkoutuneet kirjekuoret ja jaan ne lokeroihin. Omat vien mukanani yläkertaan. Bill ei vielääkään oikein hallitse tätä yhteisasumista. Hän ei koskaan korvaa tyhjää vessapaperirullaa eikä ikinä vie roskia. Ei se minua haittaa. Hän on ollut paras ystäväni siitä saakka kun opimme kävelemään; hän on elänyt kanssani tämän kaiken ja pysyy silti rinnallani, vaikka hän on ainoa joka tietää koko ruman totuuden. Hän ei häipynyt silloinkaan kun olisi hyvin voinut. Kun hänen olisi pitänyt. Siksi en pidä meteliä kierrätyksestä.

"Miten meni?" Hän odottaa jo lasi kädessä kun tulen sisään. Tv on päällä, sieltä tulee jokin talent show -uusinta, ja Bill laittaa ääntä hiljemmalle.

Kohautan harteitani. "Niin kuin kuvittelinkin." Lasken laatikon sylistäni ja mietin nyt kuten toimistollakin, miten kokonaiset viisi vuotta voi raivata yhteen pahvilaatikkoon viidessä minuutissa. Siellä on vanhoja muistiinpanoja, pöytäkalenteri, sangria-pullon näköinen jääkaappimagneetti, jonka joku asiakas lähetti Portugalista.

”Et saanut fanfaareita?” Bill halaa minua lujasti. Se tuo kyynelet silmiini, mutta räpyttelen ne pois.

”Tämä on sinun omaa syytäsi”, Natasha sähisi minulle, kun laahustin kohti Calloway & Cooperin ulko-ovea ja yritin olla välittämättä katseista, jotka seurasivat minua kiinnostuneina ja kauhistuneina niin kuin autoista jotka ajavat onnettomuuspaikan ohi.

Natasha oli kimpussani aivan ensimmäisestä päivästä lähtien. Miksi? Minä luulen että Natasha on rakastunut Jamesiin. Markkinointijohtajana hän oli tottunut olemaan toisena komentoketjussa – mutta sitten minä tulin paikalle ja kiilasin Jamesin lähimmäksi kollegaksi, hänen assistenttikseen. Tiedän, että Natasha yritti saada jonkun muun tilalleni, sillä kuulin sen kirjanpito-osaston Hollylta. Mutta Natasha ei voittanut. Minä voitin. Minusta tuntuu, että Natasha ei pystynyt kestäämään sitä tosiasiaa, että hetken verran, ihan lopussa ennen kuin kaikki meni vikaan, näytti melkein siltä kuin James olisi rakastanut minua. Ja Natashalle koitti moninkertainen joulu samalla hetkellä kun asiat räjähtivät käsiin. Hänestä oli ihana katsoa kun minä sain lähteä, enkä voinut uskoa hänen onneaan.

Yritän nauraa, mutta nauru tukahtuu kurkkuuni. ”En saanut fanfaareja”, myönnän, nappaan lasin Billin kädestä ja tyhjennän sen yhdellä kulauksella. Hän kaataa siihen lisää. Haluaisin tupakan, mutta olen yrittänyt lopettaa. *Mahtava ajoitus, Lucy*, ajattelen. *Mitä väliä sillä enää on vaikka kuolisit?* Mutta se on jo niin dramaattista että itseänikin ärsyttää. Sen sijaan keskityn alkoholiin. Jos juon tarpeeksi, minusta tulee turta, eikä sitten tunnu enää miltään. En muista hänen kosketustaan poskellani, hänen suudelmiaan huulillani, kaulallani...

”Se siitä”, Bill sanoo epävarma hymy kasvoillaan. ”Se on ohi nyt.”

”Onko?”

”Sinun ei enää koskaan tarvitse tavata niitä ihmisiä. Eikä Jamesia.”

Yhtä asiaa hän ei ymmärrä, enkä oikein tiedä miten sen selittäisin: Minun on pakko saada tavata Jamesia. Vielä nyt, kun kaiken järjen mukaan minun pitäisi haluta mahdollisimman kauas, olen edelleen yhtä koukussa häneen kuin silloin ensimmäisenä päivänä. Se on pöyristyttävää. Luin lehdestä, että hautajaiset olivat aamulla joen eteläpuolella sijaitsevalla hautausmaalla, enkä voi olla ajattelematta hänen surusta ankaria kasvojaan ja kauniita harmaita silmiään maahan nauliutuneina. Kylmä tuulenpuuska kiskoo hänen takinharteitaan, saman takin, joka kerran kylmänä yönä lämmitti minun käsiäni Tower Bridgellä, silloin kun hän suuteli nenänpäättäni. Miten haluaisinkaan kietoa käteni hänen ympärilleen juuri nyt, pyytää anteeksi ja kertoa kaipaavani häntä. Minun pitäisi tuntea syyllisyyttä, kalvavaa syyllisyyttä ja häpeää ja nöyryytystä, kaikkea sitä, ja niin minä tunnenkin, ihan joka päivä, mutta en siitä huolimatta pysty unohtamaan meissä olevaa voimaa. Me kuulumme jonnekin aivan muualla kuin keskelle tätä hämmennystä ja kaaosta ja surua.

”...Voisit ainakin harkita asiaa, tiedätkö, jos se on sitä mitä haluat.”

Bill katsoo minua lempeästi ja odottaa vastausta.

”Mitä? Anteeksi, olin ihan muualla.”

”Freddyn siskon poikaystävä”, hän sanoo luultavasti toisen kerran. ”Hän tuli juuri Italiasta – siltä kielikurs sillta Firenzestä.” Bill vaikenee ja tuijottaa minua kysyvästi, joten nyökkään vaikka minulla ei ole tällaisesta mitään muistikuvaa (melko suuri osa viimeksi kuluneesta vuodesta on häipynyt täysin merkityksettömänä mielestäni; en muista edes kuka Freddy on, ehkä joku Billin työkaveri). ”Italiassa hän tutustui tyttöön, joka huolehti jostain talosta aina viikonloppuisin”, Bill jatkaa. ”Niin, tai talo ja talo, oikeastaan se on enemmänkin kartano. Itse asiassa Freddy sanoi, että se on valtava pytinki ja että joku kuuluisa henkilö asuu siellä, vaikkei se Freddy ystävä koskaan

tavannut häntä. Se nainen on jonkinlainen erakko eikä koskaan lähde neljän seinän sisältä." Bill lysähtää sohvalle. "Kuulostaa kiehtovalta, vai mitä? Se on melkein kuin romaanin alku." Sohva-tyynyn alla on jotain, sillä Bill työntää kätensä koloon. "Hei", hänen ilmeensä kirkastuu, "löysin kolikon!"

Kurtistan kulmiani. "Miten tuo liittyy minuun?"

Bill ristii jalkansa. "Se tyttö sai potkut, ja nyt hänen tilalleen etsitään uutta apulaista. Se koko juttu on hyvin salaperäinen... ilmeisesti mitään työnhakuilmoitustakaan ei ole tehty. Talon asukas vaikuttaa kyllä vähän omituiselta, mutta miten vaikeaa sellainen työ voisi olla? Pyyhkisi vain pölyjä ja lakaisisi lattiaita..." Hän virnistää, ja minä mietin voiko hänen käsityksensä talouden- hoidosta olla peräisin mistään muualta kuin Tuhkimo-sadusta. "Sitten voisi lopun päivää ottaa aurinkoa ja tutustua kaupungilla seksikkäisiin italialaismiehiin. Lähtisin itse, jollei minun tarvitsisi mennä maanantaina töihin."

Tulen epäluuloiseksi. "Mitä siis oikeastaan ehdotat?"

"Ajattele asiaa, Lucy." Hänen äänensä muuttuu lempeämmäksi. "Olet itse halunnut päästä pois. Puhut lakkaamatta siitä, ettet voi jäädä tänne. Kuule", hän sanoo ja nousee seisomaan, "tule katsomaan yksi juttu." Hän vie minut eteisen peilin eteen. "Kerro mitä näet edessäsi", hän sanoo. "Rehellisesti."

Asiaa ei auta, että taustalla näkyvä seinä on täynnä vanhoja kuvia minusta. Olen Billin kanssa ulkona kaupungilla, ystävien kanssa reissussa, hyppäämässä benji-hyppyä kun täytin kaksikymmentäviisi ja sain viimein muutettua pois kotoa ja aloitettua oman elämäni rakentamisen. Näin minä tämän näen: James on valtava välimerkki keskellä elämäntarinaani erottamassa vuodet ennen häntä ja yksinäiset päivät hänen jälkeensä, päivät jotka pikku hiljaa muuttuvat viikoiksi. Olin eri tyttö ennen häntä: iloinen, toiveikas, onnekas, elävä. Mitä näen nyt? Silmäni ovat surulliset, ihoni on muuttunut kalvakaksi kaikista niistä öistä, jotka olen valvonut mieltien, tuskaillen ja

jossitellen, posket ovat kuopalla. Ennen kaikkea näen surua, vain surua.

”En halua katsoa”, sanon ja ravistaudun hänen otteestaan.

”Et ole oma itsesi, Lucy. Sinä et oikeasti ole tämä tässä.”

”Mitä muuta minulta voi vaatia?” Kierrän hänen ohitse. En haluaisi aloittaa riitaa, mutta en pysty lopettamaan. Minun on pakko saada huutaa jollekulle, pakko raivota, koska olen kurkuani myöten täynnä tätä itseinhoa. ”Hautajaiset olivat tänään – tiesitkö sitä? Ja minun pitäisi vain jättää kaikki, koko tämä sotku jonka olen aiheuttanut, ja purjehtia lomalle Italiaan. Niinkö?”

”Ei lomalle”, sanoo Bill. ”Se on työpaikka. Ja sinä suoraan sanottuna tarvitset nyt töitä.”

”Kyllä minä pärjään.”

”Entä lehdistö?” Nyt hän onnistuu hiljentämään minut. ”Mitä sitten, kun he alkavat pommittaa sinua puheluilla ja kansoittavat kadun tuolla alhaalla niin että et uskalla lähteä ulos? Luuletko että hän puolustaa sinua silloin? Hän ei välitä, Lucy – hän ei piittaa sinusta paskaakaan. Hän tulee panemaan kaiken sinun syyksesi, ja miltä se sitten näyttää?”

”Älä puhu hänestä tuolla tavalla.”

”Hyvä on, ei mennä siihen. Tiedät kyllä mitä minä hänestä ajattelen. Mutta asiaan: tämä olisi loistava tilaisuus. Ajattele mikä ajoitus! Voisit jättää kaiken taaksesi ja palata sitten kun tilanne on rauhoittunut.”

”Miten se tästä nyt rauhoittuisi.”

”Kyllä niin käy ennen pitkää. Ainahan niin käy.”

Hymähdän. Mutta seison selin häneen, jotta hän ei näe kasvojani.

”Onko sinulla vaihtoehtoja?” Bill kysyy.

On minulla. Voin jäädä tänne koko maailman ja oman perheeni eteen katsomaan, miten kasvoni kirkuvat jokaisen sanomalehden sivuilla ja sanani irrotetaan asiayhteydestään kunnes minua ei enää tunnista niistä.

Rikkoisiko James siinä tapauksessa hiljaisuuden? Tulisiko hän apuun, seisoisiko rinnallani? Billin sanat kirvelevät mieltäni. *Hän ei välitä. Hän ei piittaa sinusta paskaakaan.*

Billin kysymys roikkuu edelleen ilmassa. Raivoni laantuu, ja käännyn katsomaan häntä. "Anteeksi", sanon ja tarkoitan sitä. Hän pudistelee päätään sanoakseen ettei se haittaa. "Minä vain..." Joudun pidättelemään itkua, joten ääneni kuulostaa kummalliselta. "Tuntuu etten pärjää."

"Tiedän." Bill halaa minua. "Lupaa että edes ajattelet asiaa."

Ja sinä iltana vuoteessa minä ajattelen. Makaan hereillä, teeskentelen etten odota valon syttyvän puhelimeeni, kuuntele liikenteen huminaa, joka pikkuhiljaa laantuu yön edetessä, ja viimein kahden maissa nukahdan. Ensimmäistä kertaa kuukausiin en ajattele viimeisimpänä ajatuksenani Jamesia. Ajattelen taloa sypressien keskellä, kaukana Italian kukkuloilla. Kun astun kohti unta, tulen tiheään ruusupuutarhaan. Jokin näkyvätön kutsuu minua, jokin varjo joka hetkittäin häivähtää auringossa.

Tulen hiljaisen, hopeanhohtoisen suihkulähteen luo.

Katselen kuvajaistani vedestä.

En hetkeen tunnista itseäni. Yhden sydämenlyönnin ajan näen vedessä toiset kasvot.